

כרבי מאיר, דהיינו, גם אני שמעתי ששניהם פטורים בשבועה.

ומיהו, תמיה אני אם יכולים זה וזה לישבעו?

כי בשלמא שומר חנם, משתבע שלא פשע בה. לפי שאף אני סבור שאין השבועה הזו תקנת חכמים, היות וסבור אני כרבי יהודה, שנתקל אינו פושע ואינו אנוס, ולכן פטור שומר חנם בשבועה שלא פשע, מעיקר הדין.

אלא, שומר שכר, אמאי משתבע? והרי כי לא פשע, נמי בעי לשלומי?

וממשיך רבי אלעזר וטוען:

ואפילו שומר חנם נמי, הא תינה אם נתקל במקום מדרון, שאז אנוס הוא.

אבל שלא במקום מדרון, מו מצי משתבע שלא פשע! ? [נתבאר לעיל]

ואפילו במקום מדרון נמי, התינה אם נתקל היכא דליכא ראייה [עדים].

אבל היכא דאיכא ראייה, ניתי הפועל ראייה ויפטור, ואין לפוטרו בשבועה בלבד?

דתניא, איסי בן יהודה אומר: כתיב "כי יתן איש אל רעהו חמור או שור או שה וכו', ומת או נשבר או נשבה אין רואה שבועת ה' תהיה בין שניהם".

ומשמע, הא יש רואה, היכול להעיד אם מתה באונס, אין לפוטרו בשבועה, אלא

דוקא יביא ראייה, ויפטור.

ההוא גברא דהוה קא מעבר חביתא דחמרא בריסתקא דמחוזא. היה מעביר חבית יין בכיכר העיר, ותברה בזיוא דמחוזא, נשברה החבית על ידי שנתקלה בקורה היוצאת מהכותל לרשות הרבים, בשעה שנשא את החבית.

אתא, בא אותו אדם, לקמיה דרבא, כדי שיפטורנו מתשלומי הנזק של החבית.

אמר ליה רבא לאותו אדם: ריסתקא דמחוזא הרי היא מקום אשר שכיחי בה אינשי היכולים להעיד אם נשברה באונס. ולכן איני מאמינך בשבועה, אלא זיל, אייתי ראייה, ואיפטור.

אמר ליה רב יוסף בריה, בנו של רבה, לאביו: כמאן פסקת את דינך? האם הוא כאיסי? [בברייתא לעיל "הא יש רואה יביא ראייה ויפטור"].

אמר ליה איני! כאיסי, ופכירא לן כוותיה. (161)

ההוא גברא, דאמר ליה לחבריה: זיל, זבין לך וקנה לי ארבע מאה דני חמרא [כדי יין]. אזל השליח, זבן ליה, קנה לו אותם.

לפוף, אתא בא השליח לקמיה, אל המשלח, אמר ליה: זבוני לך ארבע המאה דני חמרא, ותקיפו לחו — החמיצו ונתקלקלו.

אתא לקמיה דרבא, אמר ליה רבא: כאשר ארבע מאה דני חמרא תקיפו, מחמיצים, קלא אית לה למילתא, כיון שהנזק גדול הוא,

161. מוכיח מכאן הריטב"א, שדינו של איסי אינו דוקא בשבועת השומרים, אלא בכל מקום,